

SCHERZA INFIDA

Muziek waar
het hart van
gaat zingen

59

Aria uit de opera *Ariodante*, HWV 33
Händel, Georg Friedrich (1685 – 1759)

Anne Sofie von Otter, sopraan
Les Musiciens du Louvre
Marc Minkowski

*Scherza infida
in grembo al drudo,
io tradito a morte in braccio
per tua colpa ora men vo.*

*Mà a spezzar l'indegno laccio,
ombra mesta e spirto ignudo,
per tua pena io tornerò.*

Scherza infida...

*Neem je pleziertje, jij ontrouwe,
aan de borst van je geliefde;
Ik, die verraden ben, begeef me in
de armen van de dood en de
schande is voor jou.*

*Maar ik zal de onwaardige ketenen
verbrijzelen. Daarom zal ik als een
treurige schaduw en eenzame
geest terugkeren om jou te kwellen.
Neem je pleziertje...*

Wat is nu eigenlijk de mooiste aria uit de verzameling die ik in dit tweede deel presenteer? Deze gooit wel heel hoge ogen. Nee, vooruit, het is de mooiste!

De opera's van Händel worden gekenmerkt door zowel heftigheid als teerheid en dat is ook de reden waarom ze ondanks hun vaak onwaarschijnlijke handelingen nog steeds worden uitgevoerd. Sterker, ze maken een renaissance door. Ook ik bewonder Handel steeds meer. Dat geldt in het bijzonder voor de opera *Ariodante* en daarin weer deze aria.

Het libretto is een heel ingewikkeld verhaal over zwendel, dat handelt in het paleis van de koning van Schotland waar Ariodante en Ginevra hun verloving vieren. Ariodante's rivaal, Polinesso, gebruikt de dienstster Dalinda om hem te helpen het bewijs van Ginevra's ontrouw te vervalsen. Wanneer dat aan het hof wordt gepresenteerd, samen met het nieuws dat Ariodante zelfmoord heeft gepleegd, dreigt Ginevra van haar zinnen beroofd te raken. Maar ze wordt op het laatst gered als de stervende Polinesso zijn bedrog bekent en Ariodante terugkeert omdat hij zijn zelfmoord slechts heeft voorgewend.

Het belangrijkste aspect van Ariodante is wellicht dat zowel Ariodante als Polinesso travestierrollen zijn, mannenrollen die door vrouwen worden vertolkt. Niet zo verwonderlijk voor een pragmaticus als Händel die in Londen beschikte over castraten, de beroemde Farinelli voorop. Het betekent dus wel dat het om een uitgesproken door vrouwen gedragen opera is geworden. Dit alles is in optima forma te beluisteren in de prachtige opname van Minkowski met het voortreffelijke koppel Von Otter en Dawson in de hoofdrollen.

De in de eerste acte voorkomende aria *Scherza Infida* is met zijn bijna twaalf minuten de langste door Händel geschreven aria en ook de langste in deze verzameling van honderd vocale werken. De aria valt zo op, omdat de hele eerste acte van deze opera in majeur is geschreven, waardoor deze aria in mineur er echt uitspringt.

Scherza Infida is een wonderlijke combinatie van melancholie en ingehouden (nou ja?) woede. Dat steeds zich herhalende, wiegende geluid van de violen, dat eindeloos trage geluid van de fagot ter ondersteuning van de sopraan, waarom duurt deze aria niet nog veel langer?

Er zijn heel veel uitvoeringen beschikbaar van deze aria, ook gezongen door countertenors. Philippe Jaroussky zingt deze aria erg mooi. Toch heb ik voor deze uitvoering gekozen, omdat hierin de fagot enerzijds heel markant aanwezig is, maar tegelijk altijd in een subtiele balans blijft met de zangstem en overige instrumenten. Bij andere opnames is die balans minder mooi! En die Anne Sofie von Otter: wat een sopraan, ook in deze aria.